بین الملل

اعمال تحریم‌های جدید آمریکا علیه توان پهپادی ایران

وزارت خزانه‌داری آمریکا از اعمال تحریم‌های جدیدی علیه توانمندی‌های دفاعی ایران خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، وزارت خزانه‌داری ایالات متحده دیروز جمعه اعلام کرد که تحریم‌هایی علیه مدیرعامل شرکت کنترل افزار تبریز در ایران و پنج شرکت تابعه آن در کشورهای ایران، چین، هنگ‌کنگ و تایوان اعمال کرده است. آمریکا گفته این تحریم‌ها به دلیل نقش این شرکت‌ها در تأمین فناوری برای برنامه پهپادی نظامی ایران اعمال شده‌اند. معاون وزیر خزانه‌داری آمریکا در امور تروریسم و اطلاعات مالی از توسعه توانمندی‌های دفاعی ایران ابراز نگرانی کرده و گفته «ایران همچنان به توسعه قابلیت‌های تسلیحاتی نامتقارن از جمله پهپادها، برای حمله به ایالات متحده، نیروهای ما و متحدانمان در منطقه ادامه می‌دهد.» بر اساس اعلام وزارت خزانه‌داری، شرکت کنترل افزار تبریز تجهیزات اصطلاحا «حساس» را برای شرکت صنایع هواپیماسازی ایران (هسا) تأمین کرده است. طبق گزارش‌ها، این شرکت برای دور زدن محدودیت‌های صادراتی و مخفی کردن نقش هسا، از واسطه‌های خارجی در هنگ‌کنگ (شرکت کلفتون تریدینگ)، تایوان (شرکت‌های مکاترون و جوتمارس) و چین (شرکت چانگ‌ژو جوتمارس) استفاده کرده است. تحلیلگران آمریکا از غیرقانونی و ناقض حقوق بین‌الملل می‌دانند و معتقدند این اقدامات یک‌جانبه با هدف فشار اقتصادی و سیاسی بر مردم ایران اعمال می‌شود. مقامات ایرانی، از جمله سخنگوی وزارت امور خارجه، این تحریم‌ها را «جنایت علیه بشریت» توصیف کرده و استدلال می‌کنند که مانع دسترسی به نیازهای اساسی مانند دارو و فناوری می‌شوند. ایران با تأکید بر حق‌طلبی و توسعه فناوری بومی، مانند برنامه پهپادی، و همچنین پیگیری حقوقی در مجامع بین‌المللی، با این تحریم‌ها مخالفت کرده و آن‌ها را ابزار سلطه‌جویی آمریکا می‌خواند.

اسرائیل به‌دنبال تبدیل ایران به سوریه است

متفکر برجسته روابط بین‌الملل گفت: «هنگامی که شما درباره برنامه هسته‌ای و برنامه غنی‌سازی اورانیوم ایران صحبت می‌کنید، برخی ادعا می‌کنند که تنها هدف، جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای است اما اسرائیل به دنبال تجزیه ایران و تبدیل آن به سوریه است. اسرائیل خواستار همسایگانی در هم شکسته شده و ضعیف است.»

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، «جان مرشایمر» متفکر برجسته روابط بین‌الملل، استاد دانشگاه شیکاگو و یکی از کارشناسان مطرح در حوزه واقع‌گرایی در روابط بین‌الملل در گفت‌وگوی اخیر خود با «تاکر کارلسون» مجری مشهور آمریکایی به جنایات رژیم صهیونیستی، نفوذ گسترده این رژیم در ارکان سیاسی آمریکا، دشمنی دیرینه صهیونیسم با ایران و کشورهای منطقه پرداخت. او در پاسخ به سوالی درباره چرایی تقلای رژیم صهیونیستی برای پیش‌برد اهداف خود با وجود «شورای محقق شدن آن‌ها» تصریح کرد: «از ابتدای شکل‌گیری اسرائیل، صهیونیست‌ها خواستار ایجاد اسرائیل بزرگ‌تر بودند. دیوید بن گوریون، یکی از پدران تشکیل‌دهنده اسرائیل در سال ۱۹۱۸، در یادداشتی که فقط به زبان عبری منتشر شده است، اهداف خود از تشکیل اسرائیل بزرگ‌تر را تشریح کرد. اسرائیل بزرگ‌تر، بخشی از لبنان، غزه، کرانه باختری، بخش‌هایی از سوریه و شبه جزیره سینا را شامل می‌شود.» مرشایمر تصریح کرد: «اسرائیل بزرگ‌تر، بینش اساسی بن گوریون، به‌عنوان یکی از پدران و تأسیس کنندگان اسرائیل است. همه مران صهیونیست این بینش را پذیرفته و آن را دنبال می‌کنند. بسیاری از اسرائیلی‌ها نیز خواستار تشکیل اسرائیل بزرگ‌تر هستند. آن‌ها مخالف اسرائیل کوچک هستند که در سال ۱۹۴۸ ایجاد شد. آن‌ها خواستار اراضی بیشتر هستند و به باور آن‌ها، این سرزمین‌ها متعلق به آن‌هاست. اما آن‌ها حتی این اراضی را مرزهای خود اعلام نکرده و همواره خواستار توسعه مرزهای خود (اشغالگری بیشتر) هستند.» او تأکید کرد: «اسرائیل هرگز مرز نهایی خود را اعلام نکرده است. صهیونیست‌ها هرگز چنین چیزی را اعلام نکرده و موضعی رسمی اعلام نکرده‌اند.» مرشایمر در پاسخ به سوالی افزود: «آمریکا بدون هیچ قید و شرطی از اسرائیل حمایت خواهد کرد. مهم نیست اسرائیل چه اقدامی انجام دهد، آمریکا همواره در کنار آن خواهد ایستاد. شما فکر می‌کنید با توجه به اقدامات اسرائیل علیه فلسطینیان، یا اقدامات آن در سوریه و لبنان، آمریکا برای متوقف کردن این اقدامات، فشارها علیه اسرائیل را افزایش می‌داد اما آمریکا هرگز چنین کاری نکرده است.» او درباره اهداف رژیم صهیونیستی تصریح کرد: «اسرائیل خواستار گسترش مرزهای خود است. هدف دیگر اسرائیل، تضعیف همسایگان خود و نابودی کشورهای منطقه است. اسرائیل به دنبال تجزیه کشورهای منطقه و حفظ این شرایط است. اسرائیل از تجزیه سوریه توسط آمریکا و ترکیه استقبال کرد و آن‌ها خواستار حفظ سوریه و لبنانی ضعیف شده هستند.» مرشایمر با اشاره به هدف رژیم صهیونیستی علیه ایران گفت: «در موضوع ایران، هنگامی که شما درباره برنامه هسته‌ای و برنامه غنی سازی اورانیوم این کشور صحبت می‌کنید، برخی ادعا می‌کنند که تنها هدف در موضوع ایران، جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای است اما اسرائیل به دنبال تجزیه ایران و تبدیل آن به سوریه است. اسرائیل خواستار همسایگانی در هم شکسته شده و ضعیف است. به اردن و مصر نگاه کنید. این ۲ کشور از لحاظ اقتصادی به آمریکا وابسته هستند و واشنگتن از اهرم فشار بسیاری علیه هر ۲ کشور برخوردار است.»

عراقچی تاکید کرد:

تهران هنوز توانایی غنی‌سازی اورانیوم را دارد

وزیر امورخارجه در گفتگو با فایننشال تایمز گفت: تهران هنوز توانایی غنی‌سازی اورانیوم را دارد، ساختمان‌ها می‌توانند بازسازی شوند، ماشین‌ها می‌توانند تعویض شوند، چون فناوری آن موجود است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، سیدعباس عراقچی وزیر امورخارجه در گفتگو با فایننشال تایمز گفت: ایران خواستار جبران خسارت‌های وارده در جریان جنگ ماه گذشته است و آمریکا باید خسارت‌های وارده به ایران در جریان جنگ ۱۲ روزه اخیر را جبران کند. آمریکا باید توضیح دهند که چرا در وسط مذاکرات به ما حمله کردند و باید تضمین کنند که چنین چیزی در آینده تکرار نخواهد شد. عراقچی همچنین تأکید کرد که آمریکا باید خسارت‌هایی که به ایران وارد کرده است را جبران کند. وی ادامه داد: من و استیو ویتکوف، نماینده ویژه آمریکا، در طول و پس از جنگ پیام‌هایی رد و بدل کردیم و به آن‌ها گفتم که برای حل بحران هسته‌ای این باید راه‌حل «برد-برد» پیدا کرد. راه مذاکرات باریک است اما غیرممکن نیست. وزیر امورخارجه خاطرنشان کرد: ویتکوف تلاش کرده تا من را قانع کند که این امکان وجود دارد و پیشنهاد از سرگیری مذاکرات را مطرح کرده است. ما ما نیاز به اقدامات واقعی اعتمادسازی از سوی آن‌ها داریم که این اقدامات باید شامل جبران مالی و همچنین تضمین‌هایی در خصوص عدم حمله به ایران در طول مذاکرات مجدد باشد. عراقچی تصریح کرد: پیام من پیچیده نیست. حمله اخیر نشان داد هیچ راه‌حل نظامی برای برنامه هسته‌ای ایران وجود ندارد، اما راه‌حل مذاکره‌ای قابل پیدا کردن است. وی افزود: جمهوری اسلامی به برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز و غیرنظامی خود پایبند است. دکترین خود را تغییر نخواهد داد و به فتوا ۲۰ ساله آیت‌الله علی خامنه‌ای، رهبر معظم ایران، که توسعه سلاح‌های هسته‌ای را منع کرده است، احترام می‌گذارد. وزیر امورخارجه بیان کرد: جنگ فقط بی‌اعتمادی به رئیس‌جمهور آمریکا، دونالد ترامپ، را عمیق‌تر کرده است؛ ترامپ در دوران نخست خود توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ را که ایران با دولت اوباما و دیگر قدرت‌های جهانی امضا کرده بود، لغو کرد. عراقچی گفت: تهران هنوز توانایی غنی‌سازی اورانیوم را دارد. ساختمان‌ها می‌توانند بازسازی شوند. ماشین‌ها می‌توانند تعویض شوند، چون فناوری آن موجود است. ما تعداد زیادی دانشمند و تکنسین داریم که قبلاً در تأسیسات ما کار می‌کردند. اما اینکه چه زمانی و چگونه غنی‌سازی را از سر می‌گیریم به شرایط بستگی دارد. وی تأکید کرد: تا زمانی که ترامپ خواستار توقف کامل غنی‌سازی باشد، هیچ توافقی امکان‌پذیر نخواهد بود، اما واشنگتن می‌تواند نگرانی‌های خود را از طریق مذاکرات مطرح کند. ما می‌توانیم مذاکره کنیم، آنها می‌توانند استدلال‌های خود را ارائه دهند و ما هم استدلال‌های خود را ارائه خواهیم داد. اما با صفر غنی‌سازی، ما هیچ چیز نداریم.

ادعای آمریکا: آماده مذاکره هستیم؛ توپ در زمین ایران است

معاون سخنگوی وزارت خارجه آمریکا به سخنان سید عباس عراقچی وزیر خارجه ایران واکنش نشان داد و مدعی شد که آماده مذاکره هستیم و توپ در زمین ایران است.

تامی پیگوت روز پنجشنبه به وقت محلی در پاسخ به سوال خبرنگاران درباره اظهارات سید عباس عراقچی وزیر خارجه ایران در مصاحبه با فایننشال تایمز افزود: «تاکید می‌کنم که ایالات متحده آماده مذاکره با ایران است. ایران فرصت کوتاهی دارد، اما توپ در زمین ایران است، بنابراین منتظریم ببینیم که آنها در این زمینه چه می‌کنند.» خبرنگاری از معاون سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در نشستی خبری در واشنگتن پرسید: عراقچی، وزیر امور خارجه ایران، به فایننشال تایمز گفت که ایالات متحده باید قبل از مذاکرات هسته‌ای، در مورد جبران مالی توافق کند، زیرا ایالات متحده به سایت‌های هسته‌ای ایران حمله کرده است. آیا در این مورد نظری دارید؟ این سخنگوی وزارت خارجه آمریکا مدعی شد که درخواست «غرامت» از ایالات متحده آمریکا «مضحک» است و ادعا کرد: «چیزی که می‌توانم بگویم این است که هرگونه درخواست غرامت مالی از سوی ایالات متحده به حکومت ایران مضحک است. اگر حکومت ایران واقعاً می‌خواست پول پس انداز کند یا برخی از سیاست‌های تحریمی را کاهش دهد، باید از انجام اقدامات بی‌ثبات‌کننده دست برمی داشت. آنها هر دلار پول برای برنامه هسته‌ای خود را متوقف می‌کردند.

خاتمی: اگر جنگی علیه ما آغاز شود، آنان را بیچاره می کنیم

خطیب نماز جمعه تهران گفت: مردم در جنگ ۱۲ روزه یک صدا مقابل دشمن ایستادند و صدای وحدت و انسجام را به دنیا مخابره کردند. به دنیا نشان دادید که اگر هدفتان ایران است ما با تمام جانمان پای ایران ایستاده‌ایم.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، آیت الله سید احمد خاتمی در خطبه های نماز جمعه تهران اظهار کرد. به فرمایش امام حسن مجتبی (ع) اگر تقوا باشد فتنه انسان را زمین گیر نمی کند. اهل بیت موجب وحدت می‌شود. امام جمعه موقت تهران خاطرنشان کرد: می‌خواهم به ۱۱ دلیلی که در جنگ ۱۲ روزه پیروز شدیم اشاره کنم، ما در این جنگ بر رژیم صهیونیستی پیروز شدیم. جنگ هزینه دارد. سرداران بزرگی چون باقری، رشید، سلامی و حاجی‌زاده و دانشمندان بزرگی مثل تهرانچی و عباسی و مردم زیادی را از دست دادیم، اما باید آسیبی که به دشمن وارد شد را هم در نظر گرفت. دشمن دنبال از بین بردن است و خودشان را بین مرگ و زندگی می‌بینند اما ما مثل سرو قامت کشیده همچنان ایستاده‌ایم. ما هستیم و باقی خواهیم ماند و شما را بیچاره خواهیم کرد. خطیب نماز جمعه این هفته تهران گفت: اسرائیل در سراسر جهان ذلت یافت، اما ایران عزیز شد و اقتدار پیدا کرد. از بعد از جنگ جهانی دوم برای اولین بار یک کشور پایگاه العدید آمریکا را با شجاعت هدف قرار داد و اقتدارش را به رخ جان کشید. جهانیان متوجه شدند اسرائیل غده سرطانی است به همین دلیل جهان باید هرچه زودتر این غده سرطانی را جراحی کند. جهان دید این دشمن جانی چه بلایی سر سوریه آورد، حالا بدانید که همان بلا را سر شما خواهد آورد. ایران با وجودی که آغازگر جنگ نبود اما دفاع جانانه کرد. وی تاکید کرد: ما آغازگر جنگ نبودیم و نخواهیم بود اما اگر بار دیگر جنگی بر علیه ما آغاز شود ما آنان را بیچاره خواهیم کرد و تل آویو را به شهر اشباح تبدیل می‌کنیم. آبروی لیبرال دموکراسی غرب در جنگ ۱۲ روزه و کشتار زنان و کودکان و کشتار تشنگان و گرسنگان ایستاده در صف غذا در غزه، نابود شد. امام جمعه موقت تهران با اشاره به حمایت آمریکا از رژیم اشغالگر قدس در جنگ ۱۲ روزه گفت: دنیا و خود آمریکا هم می‌داند که چرا «هرگز بر آمریکا» از زبان مردم نمی‌افتد. برای اینکه سران آمریکا همچنان از جنایتکاران آدم‌کش صهیونیستی حمایت می‌کنند. اگر آمریکا مذاکره می‌خواهد ما مذاکره غیرمستقیم داریم. اگر مذاکره می‌کنند ما اهل مذاکره نیستیم اما اکنون حجت تمام شد. غرب تصور می‌کرد در جنگ ۱۲ روزه موجب نابسامانی اجتماعی در ایران می‌شود اما ملت ایران منسجم‌تر شد و فریاد وحدت از ایران برخواست. آمریکا و انگلیس و اتحادیه اروپا همه در کنار رژیم صهیونیستی ایستادند اما محبوبیت مقام معظم رهبری چندین برابر شد. «خونی که در رگ ماست هدیه به رهبر ماست» شعاری است که این روزها بسیار می‌شنوم. اعتماد مردم به حاکمیت و نیروهای مسلح بیشتر شده است. خطیب نماز جمعه تهران ادامه داد: بر اثر دفاع مقتدرانه نیروهای مسلح ما، تل آویو و حیفا تبدیل به شهر اشباح شد. مردان و نیروهای مسلح ما خستگی را حسته خواهند کرد. به دلیل دفاع جانانه نیروهای مسلح ایران بسیاری از مردم فرار را بر قرار ترجیح دادند اما ملت شجاع ایران موشک می‌خوردند اما بر روی پشت بامها می‌رفتند تا ببینند چه خبر است. اکنون هم اگر بار دیگر به ایران حمله کنند بیچاره خواهند شد. خاتمی با اشاره به حمله آمریکا به ناکارآکی و هیروشیما، یادآور شد: با وجودی که جنگ جهانی تمام شده بود اما آمریکا با حمله به دو شهر ژاپن ۱۶۰ هزار نفر را دفعتا کشت. «غزه» مرثیه سازمان‌های بین‌المللی و سران کشورهای اسلامی است. بشریت باید به فکر یک سازمان ملل دیگر برای دفاع واقعی از مردم باشد. وی در پیشنهادی درخواست کرد به جای گفتن جاماندگان اربعین گفته شود «راهیان اربعین».

خطیب نماز جمعه این هفته تهران از همه خواست در مصرف آب صرفه‌جویی کنند. وی این مهم را «تکلیف ملی و شرعی» دانست. خطیب نماز جمعه تهران گفت: انسان‌هایی که خداباور باشند خداوند آنان را تنها نمی‌گذارد و به آن کمک می کند. تقوای امروز حمایت از نظام اسلامی، تحت تاثیر شایعات نبودن، حفظ عزت کشور و عمل به فرمان هفت ماده ای مقام معظم رهبری است. خاتمی ادامه داد: دین مداری در طول تاریخ همواره هزینه داشته است. حتی رسول خدا و پیامبران دیگر الهی در این راه به شهادت رسیدند. دشمن دنبال تمام کردن صبر مردم است اما قرآن می‌گوید صبور باشید تا خدا شهد شیرین را به کام شما سرازیر کند. مردم در جنگ ۱۲ روزه یک صدا مقابل دشمن ایستادند و صدای وحدت و انسجام را به دنیا مخابره کردند. به دنیا نشان دادید که اگر هدف شان ایران است ما با تمام جانمان پای ایران ایستاده‌ایم. وی یادآور شد: نصرت الهی همه جا پیروزی بر دشمن نیست بلکه ممکن است ایجاد رعب و ترس در دل دشمنان باشد. باور کنیم و با خدا باشیم قطعاً خدا با ماست و دشمن، ترسی ندارد.

رد اتهام‌های بی‌اساس آمریکا و چند کشور دیگر غربی علیه ایران

سخنگوی وزارت امور خارجه اقدام آمریکا، فرانسه و چند کشور دیگر غربی در تکرار اتهام‌های بی‌اساس و مضحک علیه ایران را محکوم کرد.

به گزارش زمان به نقل از ایرنا، سخنگوی وزارت امور خارجه در بیانیه‌ای امروز با اشاره به اظهارات مضحک و در ادامه تکرار اتهام‌های بی‌اساس و مضحک علیه ایران از سوی آمریکا، فرانسه و چند کشور دیگر غربی در تکرار اتهام‌های بی‌اساس و مضحک علیه ایران با به‌عنوان فراهکنی آشکار و تلاش برای انحراف افکار عمومی از مهمترین موضوع روز یعنی نسل‌کشی در فلسطین اشغالی توصیف و محکوم کرد. سخنگوی وزارت امور خارجه با رد اتهام‌های امنیتی مطرح‌شده از سوی این کشورها، تصریح کرد: آمریکا، فرانسه و دیگر کشورهای امضاءکننده بیانیه ضد ایرانی خود به‌عنوان حامی و میزبان عناصر و گروه‌های تروریستی و خشونت‌طلب باید پاسخگوی اقدامات خلاف حقوق بین‌الملل فنلاند، فرانسه، آلمان، هلند، اسپانیا، سوئد، انگلیس و آمریکا رسیده است. در بیانیه مذکور به هیچ واقعه مشخصی اشاره نشده و در عین ادعا شده که حملات مذکور(!) نقض حاکمیت کشورهاست» و در ادامه نیز از مقامات ایران خواسته شده تا به قید فوریت به فعالیت‌هایی که غیرقانونی خوانده شده است، پایان دهند. این بیانیه در حالی صادر شده است که برخی از کشورهای امضاءکننده این بیانیه، در عملیات‌های اطلاعاتی، ترور، شنود و مداخله مستقیم در خاک سایر کشورها سابقه دیرینه‌ای دارند. جمهوری اسلامی ایران بارها همدستی اطلاعاتی کشورهای اروپایی در تروریزم دانشمندان هسته‌ای ایران به دست رژیم صهیونیستی، حمایت از گروه‌های تجزیه‌طلب، پناه دادن به عوامل گروهک‌های تروریستی و ایجاد پایگاه‌های رسانه‌ای ضدایرانی در خاک برخی از این کشورها را به شدت محکوم کرده و به آن معترض شده است.

اسماعیل بقائی سخنگوی وزارت امور خارجه در حمایت از تروریسم باشند. سخنگوی وزارت امور خارجه همچنین با اشاره به تجاوز نظامی اخیر آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران و نیز تداوم نسل‌کشی در غزه، که با حمایت فعال یا سکوت رضایت‌آمیز کشورهای امضاءکننده این بیانیه همراه بوده است، اتهام‌زنی این کشورها علیه جمهوری اسلامی ایران را دروغ‌پردازی آشکار و فرار رو به جلو خواند که در راستای کارزار شرارت‌آمیز این ایران‌هراسی و با هدف اعمال فشار علیه ملت بزرگ ایران طراحی شده است. سخنگوی وزارت امور خارجه تأکید کرد: چنین رفتاری ناقض اصول حقوق بین‌الملل و منشور سازمان ملل متحد است و کشورهای امضاءکننده این بیانیه باید پاسخگوی این رفتار ناشایست و غیرمسئولانه خود باشند.

غفلت از نظام دفاعی به کشور آسیب می‌زند

فرمانده سپاه در دوران جنگ تحمیلی گفت: دفاع مردمی یکی از ویژگی‌های نظام دفاعی کشور است و غفلت از نظام دفاعی تدوین شده موجب وارد شدن آسیب به کشور می‌شود.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، محسن رضایی در مراسم چهلمین روز شهادت سپهبد غلامعلی رشید در دزفول با بیان اینکه سردار رشید نقش ممتاز و برجسته‌ای در دفاع از ایران، انقلاب و اسلام داشت اظهار کرد: ملت بزرگ ایران اسلامی در آستانه محرم جمعی از بهترین فرزندان خود را تقدیم کرد. هیچ عملیات مهمی در دوران دفاع مقدس وجود ندارد که سردار رشید در آن نقش مستقیمی نداشته باشد. سردار رشید یکی از موسسان نظام دفاعی جمهوری اسلامی است که در اقتدار ایران نقش بی‌بدیلی داشت. وی دزفول را شهر و نماد مقاومت دانست و تاکید کرد: فرزند سردار رشید، حجت‌الاسلام شهید امین‌عباس رشید عالمی فرزانه بود که با شهادت، راه صد ساله را یک شبه طی کرد. با شهید رشید پنجه‌ها آشنایی داشتم و امروز اعتراف می‌کنم صحبت کردن از رشید با آن ویژگی‌های برجسته کار دشواری است. سردار رشید، دریایی عمیق از علوم نظامی و گنجینه‌ای ارزشمند از ارزش‌های اخلاقی و دینی است که در کارنامه خود، اقدام‌های بزرگ انجام داده است. رضایی ادامه داد: ایران تا پیش سال‌ها با یک شبه طی کرد. با شهید رشید پنجه‌ها آشنایی داشتم و امروز اعتراف می‌کنم صحبت کردن از رشید با آن ویژگی‌های برجسته کار

سرمقاله

تحول در بازدارندگی و بازتعریف سیاست امنیتی ایران

مانی مجرابی

بازدارندگی در بستر تحولات خاورمیانه، به‌عنوان یکی از کانون‌های اصلی رقابت‌های ژئوپلیتیکی، همواره تحت تأثیر تضاد با تقاطع منافع قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، تنش‌های ایدئولوژیک، و گسل‌های امنیتی قرار داشته است.

در چنین محیطی، مفهوم بازدارندگی به‌عنوان یک راهبرد محوری برای تضمین امنیت ملی و حفظ موازنه قدرت، اهمیتی فزاینده یافته است. جمهوری اسلامی ایران، در مواجهه با تهدیدات چندوجهی، از جمله حملات مستقیم رژیم صهیونیستی، فشارهای اقتصادی و عملیات‌های سایبری، راهبرد بازدارندگی خود را از یک مدل مبتنی بر عمق استراتژیک و بازدارندگی دفاع از جلو به یک بازدارندگی ترکیبی، متکی بر قدرت سخت متکی بر دانش بومی و دیپلماسی راهبردی ارتقا داده است. عملیات وعده صادق ۳ نقطه عطفی در این تحول بود که نه‌تنها معادلات امنیتی منطقه را بازتعریف کرد، بلکه جایگاه ایران را به‌عنوان یک بازیگر کلیدی در نظم چندقطبی جهانی تثبیت کرد.

تکامل راهبرد بازدارندگی، از عمق استراتژیک به بازدارندگی ترکیبی

راهبرد بازدارندگی ایران از دهه ۱۳۶۰ بر پایه عمق استراتژیک و بازدارندگی از طریق تحمیل هزینه استوار بوده است. این مدل، که با تقویت محور مقاومت و تمرکز بر جنگ‌های نامتقارن تعریف می‌شد، به ایران امکان می‌داد تا با تکیه بر تهدید به مجازات نیروی تجاوزگر، تهدیدات را از مرزهای خود دور نگه دارد. استراتژی ای که سال‌ها خط درگیری را از مرزهای ایران دور نگه داشت. با این حال، در مواجهه با تهدیدات مستقیم‌تر و به طور مشخص، پس از عبور رژیم اسرائیل از خطوط قرمز ایران، تهران تغییر راهبرد خود به سمت بازدارندگی ترکیبی را به نمایش گذاشت. بازدارندگی‌ای که در آن نه‌تنها تهدید به تحمیل هزینه به متجاوز، بلکه بازدارندگی فعال و تنبیهی در قالب پاسخ‌های مستقیم نیز به کار گرفته می‌شود. ایران در این چارچوب جدید، سعی کرده است با ادغام عناصر بازدارندگی کلاسیک و ظرفیت‌های جدید همچون پهپادهای تهاجمی، حملات سایبری، توسعه توان موشکی نقطه‌زن و تداوم شبکه‌سازی گروه‌های متحد در منطقه، یک معماری بازدارنده چندلایه ایجاد کند. این تحول، نه صرفاً واکنشی به اقدامات رژیم اسرائیل، بلکه پاسخی ساختاری به دگرگونی محیط امنیتی منطقه‌ای است. در این الگو، بازدارندگی دیگر تنها متکی بر تهدید به انتقام نیست، بلکه شامل تنبیه در قالب عملیات تهاجمی سنگین، ممانعت فعال از تحقق اهداف دشمن و ایجاد فضای تردید و محاسبه مجدد در ذهن تصمیم‌گیران متخاصم نیز می‌شود. این همان نقطه‌ای است که در آن، ایران از یک بازیگر بازدارنده صرف، به یک بازیگر بازدارنده فعال با قابلیت پاسخ‌گویی از چندین جبهه و با ابزارهای متنوع تبدیل شده است. عملیات وعده صادق ۳، نمادانگر تحول استراتژیک فوق بود و نشان داد که ایران با ورود به بازدارندگی مستقیم، فاصله میان تهدید و تنبیه را کاهش داده و پاسخ‌هایش به اقدامات دشمن، نه‌فقط سریع‌تر، بلکه آشکارتر شده‌اند و تهران بر این اساس می‌تواند با تحمیل هزینه‌های غیرقابل قبول به متخاصم، از تجاوزات جلوگیری کند.

تاکتیک اشباع دفاع هوایی و سیگنال‌دهی استراتژیک

یکی از چالش‌های بازدارندگی مستقیم، مدیریت سیگنال‌های راهبردی است. در حالی که بازدارندگی نیابتی به تهران امکان می‌داد سیگنال‌هایی چندپهلو، انعطاف‌پذیر و قابل انکار ارسال کند، بازدارندگی مستقیم مستلزم ارائه پیام‌های دقیق، قابل فهم و قاطع به دشمن است و عملیات وعده صادق ۳ در این زمینه نیز ایران را به اهداف خود رساند. این عملیات با شلیک بیش از ۴۰۰ موشک و پهپاد، یک تاکتیک اشباع دفاع هوایی را به نمایش گذاشت. تاکتیکی که در آن در اثر تعدد بسیار بالای موشک‌ها و پهپادهای تهاجمی، سامانه های دفاعی رژیم اسرائیل دچار فراوانی هدف شده و توانایی پاسخ به تمام این تهدیدات به طور هم زمان کاهش یافته یا از بین می‌رود و در نتیجه، تعداد زیادی از پرنده‌های تهاجمی امکان نفوذ به عمق دفاع رژیم اسرائیل را پیدا کرده و منجر به تخریب تاسیسات حیاتی و کاهش توان بازدارندگی آنها می‌شود.

تاکتیکی که سیگنالی استراتژیک به دشمنان ارسال کرد: ایران با توانایی ضربه‌زنی دقیق، گسترده، و هم‌زمان از چند بُعد، امکان تحمیل هزینه‌های غیرقابل قبول به هرگونه تجاوز را دارد، در حالی که با خویشتن‌داری عمل می‌کند تا از تشدید غیرضروری تنش‌ها جلوگیری کند.

دیپلماسی راهبردی، مکمل بازدارندگی ترکیبی

تحول بازدارندگی ایران در بستر معماری امنیتی خاورمیانه رخ داده است، جایی که اقدامات یک دولت برای تقویت امنیت خود ممکن است به ناگرانی دیگر بازیگران منجر شود و دقیقا در همین هنگام است که نقش دیپلماسی فعال برررنگ‌تر از پیش خواهد شد. دستگاه دیپلماسی ایران با ارسال نامه‌های رسمی به شورای امنیت، به منزله اقدام مشروعیت بخش، در وهله نخست ایران را به عنوان یک بازیگر مسئول در عرصه بین الملل معرفی کرد و در وهله دوم با پیگیری سیاست تنش زدایی منطقه‌ای و ارسال سیگنال‌های استراتژیک دقیق که شامل پیام‌هایی حساب شده و شفاف بوده و به بیان واضح و روشن اهداف و خطوط قرمز کشور پرداخته، توانست مکمل قدرت سخت باشد و احتمال سوء محاسبات راهبردی از سوی سایر کشورهای منطقه را کاهش داد.

پیامدهای ژئوپلیتیک، بازتعریف موازنه قدرت

عملیات وعده صادق ۳، ضمن تقویت جایگاه ایران به‌عنوان یک قدرت بازدارنده، موازنه قدرت منطقه‌ای را بازتعریف کرد. این عملیات، اعتبار نظامی رژیم اسرائیل را تضعیف کرده و آسیب‌پذیری آن در برابر یک نیروی مصمم را آشکار ساخت. در عین حال، متحدان منطقه‌ای ایران، مانند حزب‌الله و انصارالله، با مشاهده این نمایش قدرت، به ادامه مقاومت ترغیب شدند. این پویایی نشان می‌دهد که بازدارندگی ترکیبی ایران، با تلفیق قدرت نظامی و دیپلماسی، توانسته است ضمن حفظ ثبات از منظر تهران، موجب بازتعریف موازنه قدرت در سطح منطقه شود. توازنی که اکنون به‌طور فزاینده‌ای به ظرفیت پاسخ متقابل ایران و محور مقاومت در برابر تجاوزات متکی است. در این چارچوب، عملیات وعده صادق ۳ نه تنها یک پاسخ نظامی، بلکه پیامی راهبردی بود که نشان‌دهنده توانایی ایران در اقدام قاطع، دقیق و غیرقابل پیش‌بینی در برابر تجاوز یا تهدید است.

ظهور بازیگر بازدارنده مستقل در نظم نوین

در عصر پیش از جنگ ۱۲ روزه، ایران بخشی از جبهه ضدغربی در غالب جبهه مقاومت بود که بازدارندگی‌اش نیز در دون این ائتلاف تعریف می‌شد اما پس از جنگ ۱۲ روزه و نبرد مستقیم ایران با رژیم اسرائیل و ایالات متحده بدون یاری گرفتن از نیروهای همسوی منطقه‌ای، جایگاه ایران را به بازیگری که به تنهایی به دنبال اعمال بازدارندگی در مقیاس منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای است تغییر داد. اهمیت این مسئله زمانی بیشتر می‌شود که ایران این تغییر دکترین نظامی را در برابر رژیم اسرائیل که نقشی فعال در منازعات فرامنطقه‌ای از قفقاز جنوبی تا لوکزامبورگ دارد اعمال می‌کند. این تحول، ایران را به بازیگری تبدیل می‌کند که بازدارندگی‌اش تابعی از ائتلاف‌ها نیست، بلکه مبتنی بر قدرت سخت مستقل و ساختار فرماندهی خودانکا است. همین ویژگی است که موجب شده رژیم اسرائیل و آمریکا، برخلاف گذشته، این‌بار بیش از پیش به پیامدهای پاسخ‌های ایران بیندیشند. بدین ترتیب، بازدارندگی مستقیم نه‌فقط ابزار، بلکه ساختار تصمیم‌سازی بازدارنده ایران را نیز تغییر داده است.

Alborz.payam@gmail.com